

Koroške novice.

Detomor in poskušeni samomor. Kočarica Marija Žmauc v Verdinjah je 18. julija hotela svoja dva dečka s fosforom zastrupiti. Mlajši 17 mesecev star fantek je strup res zavžil in umrl, drugi stareji pa strupa ni hotel vzeti, ker se mu okus ni dopadel. Slednjič je strup zavžila še mati, toda bil je za njo preslab. Mater so izročili žandarji ces. kr. okrajni sodniji v Pliberku. Vzrok tega hudodelstva je baje bilo žalenje.

Strela udarila je na takozvanem Travniku (gorskem sedlu na Mangertu) v čredo ovac, kojih je štirideset ubila.

Samomor. V Celovcu se je dne 25. julija ustrelil mestni stavbeni mojster Valentin Polzot. Velike izgube pri zgradbi karavanške železnice in zguba neke večje pravde so ga spravile v obup in gnale v nenaravno smrt.

Požar. V nedeljo dne 24. julija pogorela so gospodarska poslopja župana v Lendovi (Lendorf), gospoda Franc Vrabel-na, p. d. „Bruckenwirt“. Sumi se, da je nekdo nalašč zažgal. Vrle požarne brambe iz bližnjih krajev so hitro prihitele na pogorišče ter hvalevredno zabranile nadaljno razširjanje ognja.

Požar vsled strele. Strela je udarila v ške-denj posestnice Magdalene Klič pri sv. Mihelu blizo Gospe svete. Pogorela je stavba s vso vsebino do tal. Škoda se ceni na 700 kron.

Mrtveca našli so v občini Rückersdorf. Bil je piskrovez Tomaž Lacho, star 55 let, rojen v Kotesso, okraj Kittsee na Ogrskem. Revez je imel božjast ter je vsled te bolezni našel naglo smrt.

Požigalka. Požar, ki je 10. julija v Radentheinu napravil veliko škodo, povzročila je baje neka 27 letna slaboumna ženska. Užgala je baje iz jeze.

Strela. Ob zadnji nevihti je udarila strela v jagnjed blizo Polstrove hiše v Kehrbach-u. Z drevesa je strela preskočila na električno žico in je usmrtila neko starejšo dninarco, ki je bila ob tem času v poselski sobi.

Dopisi.

Iz ptujskega okraja. „Domovina“ se je s član-kom: „Štajerc“ in ptujski župan Ornig zopet hudo po svojih umazanih čeljustih udarila. Ta regljača trdi, da g. Ornig zategadelj ni prijatelj slovenskega kmeta, ker ne podpira slovenskih dijakov. Sedanja vročina je tej klepetulji morala možgane že vendar do čistega zažgati, ako jih je sploh kedaj trohico imela. Ali se slovenski kmetje rekrutirajo morda iz slovenskih dijakov? Ta je pa spet nova. Naši kmetje obiskujejo do malih izjem v svoji mladosti le ljudsko šolo, in ako je „Domovina“ mnenja, da so učenci ljudskih šol „dijaki“, tedaj ima seveda prav — toda narobe. Do pred kratkih let so nemški meščanje kaj postrežljivo podpirali slovenske dijake in deloma jih še dandanes radodarno podpirajo. Tako

n. pr. podeli podporno društvo za dijake v Ptuj, ki obstoji v veliki večini iz nemških meščanov, 60% (odstotkov) svojih dohodkov za podporo slovenskih dijakov, ki dobivajo raznovrstna učila brezplačno. Pa izkušnja sveta ljudi uči. Pokazalo se je namreč v stoterih in stoterih slučajih, da večina slovenskih dijakov, ki je dospela do svojega cilja ter prišla do lastnega kruha, kaj rada pozabi na svoje nekdanje dobrotnike, njih usmiljeno srce, na njihove darežljive roke, na vse dare, katere je v svojih „hudih študentovskih časih“ od njih prejemala. Ja, še več. Nekdanji „beraški dijaki“ so pozneje, ko so „prišli na konja“ čestokrat najhujši nasprotniki in sovražniki tistih, od katerih so prejeli mali skozi leta in leta obilnih podpor, bodisi na eden ali na drugi način. Današnji prvaki in narodni hujšakači so se na stotinekrat nasitili v kaki nemški meščanski hiši, ko jim je glad po želodcu tulil in bi sicer v njem pajek svoje mreže predel. Nek znani dohtar na Koroškem, o katerem se je v zadnjem času že mnogokaj govorilo in pisalo, je v svojih študentovskih časih svojo nemško gospodinjjo pripravil ob vso njeno imetje, a zdaj ko je postal „imeniten gospod“ in bi bil v stanu prejeti „dobrote“ iste povrniti, se je ne spomni več. Nehvaležnost je plačilo sveta. Rudečica bi morala marsikateremu današnjih „veljakov“ v lica stopiti, ko bi se mu hotelo od nemških mestjanov njegovo nekdanje „beračenje“ očitati. Pa meščanje so ravno tako pre-dobrodušni, kakor so uni nehvaležneži premalo sramežljivi. — Kačo na lastnih prsih rediti bilo bi pre-neumno in tudi prenevarno, to so spoznali mnogi meščanje, ker jih je izkušnja preučila. Za kmeta je ljudska šola, ne pa srednje in višje šole, na katerih študirajo dijaki, ki imajo postati gospodje. Za ljudske šole se potegujejo „prijatelji kmeta“ v prvi vrsti. V ljudski šoli naj se nauči kmečka mladina vseh potrebnih reči, med katere tudi spada znanje nemškega jezika. V kolikej meri da je to znanje za kmeta potrebno, tega ne bomo dokazovali, ker smo to itak že dovolj jasno našim čitateljem razložili. Pa še tudi v drugem oziru je treba „nekoliko mero dajati“ pri dijaških podporah, saj se že prepogostoma slišijo pritožbe kmetov, da jim hoče vse v mesto dati ne samo rokodelci in služabniki, temuč tudi lastni njegovi sinovi. „Vse hoče študirat, vsa hoče bit' gospod, kmetu pa že manjk delavnih rok povsod“, tako tožijo naši gospodarji. Mi nikakor ne zavidamo, ako je komu se posrečilo priti do boljšega kruha, Bog ne daj posebno to privoščimo vsem nadarjenim kmetim in mladeničem, toda vse naj gre do gotove mere — posebno kar se tiče dobrosrčnosti in darežljivosti. Upati je, da vsakdor razume, kar hočejo pre-stoječe besede reči. Da je nehvaležnost pri teh skotujo dobrosrčnost izrejenih in izšolanih gospodov nekaterih malih, toda jako hvalevrednih izjem, resnično skoraj običajna, pripričate se kmetje lahko tudi sami. Malokedaj se spomni kak izšolan gospod, ki že prejel to ali uno mastno službo, svojih sorod-

prijateljev in znancev v domačem kraju, marveč navadno hitro pozabi, se jih izogiblje ali jih celo izpušča. Pripeti se celo, da se kak t a k g o s p o k svojih lastnih starišev sramuje in si pusti oditi, ako se nameri, da „slučajno“ žnjimi skupaj s celimi vikati od njih in roko kuševati, kar je vrhunec vse nesramnosti. Pripravljeni smo več slučajev z imeni dotičnikov navesti, ako ima komino po takih „zanimivostih“. — Toraj jezik zobmi, ako nočete, da bi v tej zadevi — nam podpori slovenskih dijakov od strani nemških stanov — še bolj „razumljivo“ govorili ali „taj-“, „Domovina“ sicer ni list, da bi se pameten nek za njegovo blatenje zmenil, pa rečeno naj ji da naj pusti v prihodnje take može na miru, ki storili za kmečki stan že več, kakor vsa klerikalna prvaška banda. Mi bi se ne čudili, ako bi „Domovina“ nekega lepega dne trdila, da pes za- gadelj bolhe dobi, ker se č o h a, — na listu namreč ničesar ni dovolj neumnega, da ne načrčkal v svoje predale. Kar se tiče „Štajer- slovenščine, moramo reči, da nam je razumlji- in toraj tudi ljubša, kakor una „Domovine“, vsaki številki nekaj novih slovenskih besed prida. Slovenščina g. dvornega svētnika dr. M. pa je itak „unter'm Hund“ toraj — „Schwamm dr!“ Basta.

Iz Črešnjevca. Tukaj se je vršila dne 27. junija občinska volitev, o katerej je „Slovenski Gos-“ že v svoji 26. številki od 30. junija prine- svojem „narobežnem“ dopisniku, župniku Suš- narobe poročilo. Piše namreč: „Štajerčeva“ je propadla, Kresnik se je vrinil v odbor. Poglejmo si dogodek nekaj bližje. Agitacija itev je bila mirna, samo gospod župnik se je že tremi tedni klatil in agitiral celo po Gornji vi v največji vročini. Ako je k bolniku v fari na spoved, tedaj mu je ta pot pretežavna, zapovedal je s prižnice: „Pridite po gospoda z a, ker vaš gospod so bolni in dela trudni! „Na- pravi g. župnik: Popoldne ne grem na spoved, krstu naj se prinese predpoldne, — svati mo- riti predpoldne, ker sem popoldne z delom pre- en. K podružnici sv. Treh Kraljev se ne podam zanika i. t. d. — Križev teden tudi k sosedni po- i v Kočno ni šel, tako, da so morali zbrani ti brez mašnika procesijo tje opraviti. Da pa taciji prehodi 3 fare in gre vsak teden k sod- mes po dvakrat na teden), to mu ni predolga težavna pot, tu ga ne nadleguje huda vročina ne potrebuje voznika! — V cerkvi na prižnici je mu preprih (Luftzug), da se koj krega, če se vrata odprejo, na dan volitve pa je slonel na celo predpoldne in popoldne med podboji, ako so bila razven vrat tudi vsa okna odprta. Pri mu je župnika podpiral njegov največji sedanj i ciglar Novak, ki se tudi socijaldemokratom šteje. Prav mikavno je bilo videti, kako da ta dva srčna prijatelja na volišču roke stiska- na somišeljno volila. Manjkalo je še tretjega

prijatelja, pa tega je njima žalibog okrožna sodnija v Mariboru za 4 mesece zaplenila. — Omenjeno naj še bode tukaj, da se bode v kratkem iskreni žup- nikov prijatelj Novak imel pri sodnji zagovarjati zaradi hudodelstva motenja vere in preklinjanja cer- venih obredov (opravi). Ravno 4. t. m. se je v tej zadevi zaslišalo 12 prič. — Imenovani trije prija- telji so doslej na tihem kovali tožbe proti poštenim faranom; župnik je nastopal kot tožitelj, una dva pa kot prič. Iz posebnega prijateljstva je župnik Sušnik „šenkal“ Novaku celó drva iz farovškega gozda, medtem ko je tožil uboge reve zaradi pobiranja suhljadi po fa- rovški gošči. — Kaj vrla pajdašija ti je to! — Po- vej mi, s komur občuješ in jaz ti bodem povedal, kdo da si. — Najbolj napenjala sta se pri volitvi župnik in Novak, da izbrneta vrle može, in saj gotovo Kresnika. Pa ni se jima posrečilo; kljub naj- hujšemu agitiranju dobil je Kresnik največ glasov. Ubogi župnik vlovil je samo e n g l a s. — Izvoljeni može so večinoma naprednjaki, zraven katerih se bliščite, kot dve ničli dva župnikova podrepnika, in župnik toraj prav dobro ve, da v novem odboru ne bo imel dovoljne zaslombe, — še tolikošne ne kakor v prejšnem. — Tal mu izmanjkuje, voda mu že sili v grlo, le malo časa še, in slišali bodemo marsikaj zanimi- vega. — Nadaljna poročila si pridržimo za prihodnjič, kar pravi tudi „Slov. Gospodar“, kateremu bode naj- brž kaka „pomerančovka“ kaj povedala, kar je v enem ali drugem farovžu zanimivega našla. — Hu!

„Mokrež.“

Spodnji Dravograd. Nekdo se spodtika v celov- škem klerikalnem lističu „Miru“ nad nemškimi na- pisi, katere imajo naši obrtniki, oziroma tržani. Kakšni bi vendar morali biti napisi, da bi bili tem zagrizencem po volji. Mi pa vendar spoštujemo naše obrtnike in tržane, ne gledé na to, kakšne napise da imajo; in zavoljo tega ne bodo nič izgubili pri nas. Tudi o šoli se omenja — menda, ker se v šoli podučuje tudi nemščina. To je čisto pametna neredba, da se otroci naučijo nemščine, katero bodo v svojem življenju neobhod- no potrebovali ter si tako potem spomagali do boljšega kruha. Tudi to jih zbada, da bi kdo šel, kakor pra- vijo v nemške gostilne. No, mi pa smo tudi že vi- deli pogosto duhovnike v takšnih gostilnah. Kaj mis- lite, ko bi bile takšne gostilne tako nevarne, bi be- žali pred njimi ko — vrag pred križem. Seveda, pravi katoliški duhovnik, kateremu je za ljubi mir, kateri sovraži tako politično hujskarijo, tak duhovnik, če se gre okrepčat v kakogostilno, se ne bo oziral na napis gostilne, manj pa še, ali je gostilničar te ali une narodnosti. Ja, še „fajerber“ njim ne da miru, da gredo bojda po svojih vajah v gostilne se okrepčat; to jim ne bo nihče prepovedal, saj si za svoje denarje pijačo ku- pijo. Nedolžno razveseljevanje pa je tudi vsakemu do- voljeno. Mi nič družega ne rečemo k temu nego: jako žalostno je to, da skoraj vsi slovenski klerikalni časniki nimajo kaj boljšega pisati in pa menda tudi ne znajo, ali pa njim njihova prenapetost ne pri- pusti, kakor samo hujskati proti našim mirnim so- sedom Nemcem. Fej! sram jih bodi!

M. L.